

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De eucharistia Sermo xi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

De sacramento Eucharistie

Si em consideret vt sacramētū: vt sic ha-
bet vnire christo que vnio fit p charitatez
q opit multitudinē peccatorū: et ex cui⁹ fer-
uore cōsequit aliq̄s remissionē non solum
culpe sed etiā pene: nō q̄dez totū semper:
sed iuxta modū deuotiōis suscipiens. Si
autē consideret vt sacrificiū/habet vim satis-
factiua pro his pro q̄bus offert taz viuīs
q̄ defunctis: vbi etiam magis attendit deuo-
tio offerētis q̄ quantitas oblatiōis: vt pa-
tet Lu. xij. de vidua que misit duo minu-
ta. de q̄ dicit dñs q plus oib⁹ misit: pōderat
to vitz suo affectu. Quāuis ḡ hec oblatio
ex sui q̄ntitate sufficiat ad satisfaciendū poi-
pena: non tñ p eā fit sp̄ satisfactio p oi pe-
na: lz nihil mai⁹ offerri possit. Tñ Alexā-
der papa de conse. di. ij. c. Nihil. Nihil in
sacrificiis mai⁹ esse potest q̄ corpus et san-
guis ch̄i: nec vlla oblatio hoc potior ē. sz
oēs peccat: que pura conscientia est dño of-
ferenda. Quart⁹ est defensio. s. ab hoste
Defendit em a mūdo inq̄ntū roborat ani-
mū in christi amore/retrahendo ab amo-
re mūdi. Ps. Si ambulauero i medio vm-
bre mortis. s. in hoc mūdo: nō timebo ma-
la: qm̄ tu mecū es. s. p hoc sacramētū. De-
fendit etiam a carne et fomite mītigande
sicut aqua refrigerat ignem. Hinc Ps. in
p̄ona deuote comunicat⁹/ait. Sup aquā
refectiōis educauit me: animā meā cōuer-
tit. s. ad sp̄alia que inclinata fuit ad carna-
lia. In cui⁹ figura cū manna descēdebat et
ros. Defendit insup a demone inq̄ntū est
signū passiōis ch̄i: p quā victi sunt demo-
nes. Ps. Parasti in cōspectu meo mēfaz:
aduersus eos qui tribulat me. Et Chry-
sost. sup Joannē Ut leones flāmā spiran-
tes de mensa dñi recedim⁹: terribiles de-
monib⁹ facti. Exemplū qd ostendit hoc
sacramētū terribile esse demonib⁹. In epi-
scopatu Burienſi erat qdaz q̄ p̄tendebat
sanctitatem tantā in abstinentia q̄ vide-
bat alter Joānes baptista. Dēs q̄i de to-
ta puincia ad eum currebāt credētes eum
esse sanctū: et tñ erat hereticus et p̄uersus.
mortu⁹ est et honorifice sepultus. Post tē-
pus aliquod inq̄sitor hereticę prauitatz di-
ligenter inq̄rens: inuenit p̄ fideles testes
q̄ fuerat heretic⁹. Sententiāuit ḡ de con-
fisso epi Burienſi et alioz prudentū q̄ of-
ficia eius comburerent. Altante igit populo

proiecta sunt ossa in ignem: et statim de-
mones ossa leuauerunt de igne: et tenebāt
ea suspēsi in aere: nec tamen videbantur
demones. Populares ergo ceperūt clama-
re. Horiat eps cum istis fratrib⁹ qui vo-
luerūt cōburere sanctū dei ex inuidiā. Ec-
ce quō deus non vult. Tunc episcopus ti-
muit. Fratres autē confortauerūt eū dicētes
Nos h sumus p̄ fide: Preparatis vos ad
missam: quia ostendet deus miracul⁹ ne
fides piclites. Episcopus ergo dicit missam
Salue sancta parens rē. Quādo autē ele-
uauit corpus ch̄i: tunc demones clama-
uerunt dicētes in aere. Guido de lacha:
nos defendimus te quantū potuim⁹: sed
mō nō plus possumus: quia ad mator
nobis. s. ch̄is. Et statim ceciderūt ossa in
ignem et combusta sunt. et glorificata ē fi-
des p̄pter corpus christi. Patz itaq̄ q̄ter-
ribile sit demonib⁹ corpus christi. Et oib⁹
vult autē p̄dictis patet q̄ deuote sit sumē-
dū tanq̄ fructuosissima aie refectio. Ideo
Aug. sup Joan. Secur⁹ accede/pans est
non venenum.

Terri⁹ articulus. Aud. rē. Pensate
ergo q̄ntam deuotionē ad hoc sacra-
mentū habere debem⁹: per quod sic nobis
litat: ditatur: et defendit ania. Nam vt oib⁹
cunt iura Ania ē corpi p̄ponenda. xxxvij
dist. Sedulo. et. xij. q. j. Precipimus. et
de sacrosanc. eccle. l. Sancim⁹. Propone
parabolā de tunica regis: de qua in fice-
denti sermone. Et adde q̄ p̄pter eius vilita-
tationem adquiris gratia regis et diuitie
multe. Danturq̄ arma bellica: quib⁹ siq̄s
voluerit vti: omnes aduersarios euicet.
Nonne ad tunicā illam diligētissime cōsu-
geret⁹: Si itaq̄ p̄ bono rēporali et corpo-
rali vix seruanda ibi curreretis libenter:
quāto magis ad ch̄i corpus pro saluāda
anima. Nam scribit Deut. iij. Animā tu-
am sollicite serua.

De eucharistia
Sermo xj.

Qui māducat
rē. Hoc facite in meā cōmemo-
rationem. Lu. xxij. et. j. Loz. fj
In triplicem vitz cōmemorationē

Primo in comemoratione sue p̄celse do-
minationis. Unde añ institutioñe hui⁹ sa-
cramenti: vt habet Joan. xij. **Vos**
vocatis me magister ⁊ dominus ⁊c.

Secundo in comemoratione sue sincere
re dilectionis. Unde ibidem. Cum dile-
xisset suos qui erant in mundo ⁊c.

Tertio in comemorationem sue amare
passionis. j. Cor. xj. Quotiescūq; man-
ducabitis panem hunc ⁊ calicem bibetis
mortem dñi ⁊c. **Salutatio.**

Qui manducat ⁊c.

Primus articulus. An eucharistie ef-
fectus sit adeptio glie: Q, nō. quia
cōperit viatoribus. **Contra.** Joan. vj. Si
q̄s mād̄auerit ex hoc pane/viuet in eter-
nū. **Rñder** Tho. in. ij. par. q. lxvij. In
hoc sacramento potest cōsiderari et id ex q̄
effectum habet. s. ipse christus cōtētus:
et passio eius representata. Et id per quod
habet effectum. s. vltus sacramenti. **E**ffec-
tum ad vtrūq; competit ei q̄ causat ade-
ptionem glorie vite eterne. Nam ipse dñs
per passionem suā aperuit nobis ianuam
vite eterne. fm̄ illud Heb. ix. Noui testa-
menti mediator est vt morte intercedente
in re. e. p̄ua. que erant sub priorī testamen-
to repromiss. acci. qui vocati sunt eterne he-
reditatis. Similr̄ etiā resectio spiritualis
cibi et vnitas siḡta per species panis ⁊ vi-
ni habent quidem in p̄senti: sed impfecte:
p̄fecte aut̄ in statu glorie. **Uñ** sup̄ illd̄ Jo-
an. vj. Caro mea vere est ab. dicit Aug.
Cum cibo ⁊ potu id appetant homies vt
non esuriant neq; sitiat. Hoc nō p̄e p̄stat
nisi iste cib⁹ qui eos a quibus sumit: im-
mortales ⁊ incorruptibiles facit ⁊c. **V**icē
aut̄ non statim introducat in gliaz: dat tñ
virtutem pueniendi. **Hec** Thom. **P**ro
fundamento. **V**ultū est desiderāda vita
glorie que est eterna. presens vō vita cito
morte claudet. Nam sicut dicit Salte. in
aletan. **U**ltimus ad mortē post omnia fa-
ta recursus. Sed notāda est Tullij auto-
ritas li. de senectute di. Non est lugenda
mors quam imortalis sequit. Ad illam
iḡl vitāz imortalē totis p̄cordijs aspira-
re debemus: quam tamē habere nō possu-
mus nisi a christo qui est vita nostra. **I**do
querit̄ An eterne vite adeptio sit euchar-
istie effectus: **D**ic tñ. vt s̄. **E**x qua conclu-

de q̄sit desiderabilis iste cib⁹ qui vitam
eternam prestat. **Aug.** sup̄ Joan. **U**ni-
us hos p̄ter ipm̄ manducantes cum. i.
cum accipientes ⁊ in ipso habentes vitam
eternā quam nō habem⁹ ex nobis. **Q**ui
seri peccatores / mēbra diaboli: qui tanto
fructu priuati estis: **L**ogitate ro go quem
fructū de peccat⁹ vestris reportabit. **L**er-
te mortē eternam. **Roma.** vj. **S**tipendia
peccati mors. **A**udite lubuet: periuri ⁊c.
Redite ad cor: purgate conscientia: vt di-
gni efficiami hunc cibum manducare qui
est necessarius in via nostre pegrinatiois
vt puenire possim⁹ ad gliam salutis eter-
ne. **F**igura. ij. **R**eg. xix. **H**elie dormi-
enti sub iunipero datus est ab angelo suc-
cinericius panis ⁊c. **E**t ambulauit in for-
titudine cibi illius vsq; ad montē dei. **E**t
hoc factum est dum fugeret nuncios iezab-
bel. **S**pūaliter **I**usto fugienti mortē cul-
pe p̄pinatur panis celestis. s. corp⁹ domini
In cuius fortitudie pringit vsq; ad mon-
tem vite eterne. **Joan.** vj. **H**ic est panis
de celo descendens vt siquis ex ipso man-
ducauerit nō moriat̄.

Secundus articulus. In p̄cedenti ⁊c.
Hunc de q̄ttuor vltimis. s. de nono:
decimo: vndecimo: ⁊ duodecimo.

Primus est releuatio

Secundus est perseveratio.

Tertius est pregustatio.

Quartus est glie adeptio.

Primus igitur est releuatio. Si em̄ post
cōtionē ruat in pctm̄ fragilitate aut tenta-
tione / facile surgere pōt q̄ si nō cōicasset.
Ratio. **P**er hoc em̄ sacm̄ fortificat̄ ania.
Facile aut̄ est forti surgere q̄ debili. **S**z
quidam pusillanimes inani timore deluū
abstinent ab hoc sacramento: dicētes recidi-
uationem p̄ cōtionem esse grauiorē. iuxta
illud Joā. v. **V**ade ⁊ iā amplius noli pec-
care: ne deterius tibi cōtingat. **N**on intel-
ligētes q̄ dñs non dixit: amplius nō pec-
ces. sed: noli peccare. i. habeas p̄positū nō
peccandi. **T**ales itaq; pro eodem habēt
cadere ⁊ nō resurgere sicut cadere ⁊ resur-
gere: cū tñ p̄mū diabolicū sit: scdm̄ hūanū
Primi ḡ volunt esse demones: secūdi ho-
mines. quia humanū est peccare: sed dia-
bolicū est p̄seuerare. **S**ecūdu est p̄seue-
ratio. s. in via dei. **O**mnes quidem virtu-

De sacramēto eucharistie

res sine pseuerantia pugnare possunt **T**ercia sed vincere nunq̄. Sola em̄ pseuerantia vincit et coronat. **S**at. x. Qui pseuerauerit vsq̄ in finē hic saluus erit. Et q̄ sa/cra cōmūio hominē roborat: iō pseuera re facit. **U**ñ de helia dicit. iij. Reg. xix. q̄ ambulauit in fortitudine cibi illius vsq̄ ad montē dei oreb. Oreb em̄ interpretat solitudo. Et p̄ hoc significat q̄ homo per virtutem hui⁹ sacramenti ambulat in via dei quousq̄ anima soluta a corpe quasi sola remaneat dum corpus terre tradit et anima sursum eleuat. **T**ertio est summū diuinitatis preguatio. **U**ñ Inno. Sapiētia dei que se per visibilia manifestat volens euidenter ostendere. q̄ ip̄a est cibi anima. rū carnem assumptā posuit in edulū. vt per cibum humanitatis inuitaret ad gustū diuinitatis. **I**bi quippe gustari potest diuina bonitas et largitas in reficiendo: et diuina sapientia in viuificando. Nam vn̄ de mors oriebat. s. ex gustu/ inde vita surrexit. **D**ictū em̄ fuerat adē. Gen. ij. In quocūq̄ die comederis morte morieris. De hoc autē dicit. Qui manducat hunc panē uiuet in eternū. **I**bi etiā habet degustari diuine dulcedis imensitas ppter experiētiam tantū amoris. Quid em̄ dulcius q̄ sentire se sic amari a sumo dño. **S**ap. xij. Quis uis est dñe spūs tuus in nobis. **Q**uarto est glorie adeptio. s. per ch̄m ibi contentū et per passionem ei⁹ ibi representatā. vt dictum est in p̄mo art. **I**p̄e em̄ ch̄s est uita n̄ra. **L**ok. ij. Cum autē christus apparuerit uita uestra: tunc et uos apparebitis cū ip̄o in gloria. **A**pparet itaq̄ in hoc sacramēto maritū dei donū. Nam estis b̄ti in patria christo fruam̄ letius q̄ nos: nos tñ in eucharistia ip̄m sumimus fructuosius. **P**er hoc em̄ proficere possumus non solū in accidē tali p̄mio: sed etiā in essentiali: beati s̄o nō. **B**eati q̄dem ch̄m habent securius: sed nos mirabilis. **U**nde patet quāta sit ad hoc sacramētū habenda reuerētia. **S**ed heu q̄ multi irreuerēter accedunt tā sacer dotes q̄ laici: cum tñ frequenter legam⁹ etiam bzuta animalia ad ip̄m reuerentiaz exhibuisse. vt p̄tz per multa exempla in superiorib⁹ s̄monib⁹ posita. **E**xemplū p̄ terea aliud legimus celeberrimū qd̄ contigit dum sanctus Antonius de Padua ar

mini predicabat. **I**bi nanq̄ heretic⁹ aduertat male sentiens de corpore christi. **I**n cuius contumacia hostias nō cōsecratas sepius asino la. p̄bebat in cibum. **C**um s̄o h̄ innotuisset antonio defensori fidei acerrimo eū dure redarguit/ ueritatēq̄ sacramēti sibi fideliter psuasit. **C**um s̄o pertinax ille assereret asinū suū in p̄sepe tali cibo de pastū conuenit cū eo antonius vt de h̄ experientia fieret: sic uic⁹ q̄ per tres dies asinus sine cibo maneret: et die tertia antonius missa celebrata reseruato sacramēto. illud in hostias nō p̄secratas reponeret: atq̄ isto mō asinus famelicus: incitaret ad pabulum. **Q**d cū factum fuisset corā multitudine maxima anial illud appropinquas sponte in q̄ corpus christi erat referent⁹ reconditū: ex miraculo dei recognouit dñm suum ac caput et pedes inclinans ip̄m humiliter adorauit: nec ei cura fuit de cibo q̄ inebat. **L**ūq̄ uerberib⁹ ab illo heretico angeret: traheret: et uolueret: semp faciebat vt pus. **O**b qd̄ hereticus ille et alij q̄ plurimi oī errore deposito ad uerā fidē redierunt. **A**ntonius autē deo gratias referens: sacramētū honorifice in loco debito reposuit. **H**eu heu asinus recognouit dñm suū: et multi pctōres contēnunt. de quibus dicere p̄t dñs illud **Joā. xij.** Nō uerunt patrē neq̄ me et c.

Tertius ar. **A**ud. zc. **F**orte igitur dicitis q̄ per hoc sacramētū ia habetis ius hereditatis celestis: et sic non timetis amittere. **A**udite itaq̄ qd̄ iura dicūt. **I**uri suo renunciare p̄sumit q̄ iuri suo contrarium facit. ff. de minorib⁹. l. Si filius. et extra de appellacionib⁹. **S**i sollicitudinē. **P**one exemplū de herede q̄ contradicēti ad uersario chirographū tradit in q̄ confitetur hereditatē uēdidisse illi aduersario et p̄cū recepisse. **N**onne talis p̄sumit renunciasse iuri suo. **E**xpone et applica notando q̄ peccator in p̄pua conscientia gerit litterā contra se per quā uelit nolit testificabit amississe celestē hereditatē et reum esse mortis eterne. **R**om. ij. **T**estimoniū illis reddente conscientia ip̄soꝝ et intra se cogitationū accusantiū aut etiam defendentiū in die cū iudicabit de occulta hoim.

Dñca. j. post trinitas. Sermo. j.